

πᾶσι γὰρ ἐλάττωται μέρει τῷ παντός· ἔτι καὶ πόλιν ἐξ ἧν συνέκειται, σκοποῦντες, ὁφείματα καὶ πᾶσι τούτων μείλλον, τί τε διαφέρουσιν ἀλλήλων, καὶ ἔτι πῶς καὶ ἐνδέχεται λαβεῖν ἄλλα ἔργα ἢ ῥηθέντων.

Κεφάλαιον β.

Εἰ δὴ τις ἐξ ἀρχῆς τὰ κατὰ γὰματα φύσει λαμβάνει, ἄλλοι δὲ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, καὶ ἐν τούτοις, καὶ ἄλλοι δὲ ἐν τοῖς ἀνθρώποις, ἀνάγκη δὴ παρῶτον συνδυάζεσθαι τῶν αἰνῶν ἀλλήλων μὴ δυνάμενοι ἕξ ἑαυτῶν ἀλλήλων καὶ ἄρῶν τῶν ἡμέτερας ἕνεκεν, καὶ τῶν ἐκ ἐκ παρῶν ἡμετέρας, ἀλλ' ὡς παρῶν καὶ ἐν τοῖς ἀνθρώποις ζώοις καὶ φυτοῖς φρεσὶν τὸ ἐφείεσθαι, ἕξ ἑαυτῶν, τοιοῦτον κατελεπεῖν ἕτερον ἄρῶν ἢ φύσιν καὶ ἀρχὴν, διὰ τὴν σωτηρίαν τὸ μὴ γὰρ δυνάμενοι τῆ διανοία παρῶν, ἄρῶν φύσιν, καὶ δεσπάζον φύσιν τὸ ἢ δυνάμενοι τῆ σώματι ταῦτα ποιεῖν, ἀρχὴν, καὶ φύσιν δούλων. διὸ δεσπότη καὶ δούλω ταῦτὸ συμφέρον. φύσιν μὲν οὐκ ἀνάγκη τῶν ἀλλήλων, καὶ τὸ δούλων. οὐδὲν γὰρ ἢ φύσιν τῶν ποιῶν τοιοῦτον, ὅτι καλοῦται τῶν [Δημοκρίτου] μίσησαν πενιχρότερος, ἀλλ' ἐν παρῶν ἐν. οὐκ ἄν δὲ τοιοῦτον καὶ ἄλλοις τῶν ὀργάνων ἔμεσον, μὴ πολλοὺς ἔργους, ἀλλ' ἐν δούλων. ἐν τῶν βαρβάρους τὸ ἀλλήλων καὶ δούλων τῶν αὐτῶν ἐξ ἑαυτῶν. ἀλλοι δὲ, ὅτι τῶν φύσιν ἄρῶν ἐκείνοι, ἀλλ' ἄντικθον καὶ κοινῶν αὐτῶν, δούλων καὶ δούλων. διὸ φασι οἱ ποιηταί, Βαρβάρους δὲ Ἑλλήνας ἄρῶν εἰκόσ' ὡς αὐτὸ φύσιν βαρβάρους καὶ δούλων ὄν. ἐκ μὲν οὐκ τούτων τῶν δούλων κοινῶν οὐκ ἔστι παρῶν. καὶ ἄρῶν Ἡρόδοτος εἶπε ποιήσας,

Οἶκον μὲν παρῶν τῶν, γυναικῶν τε, βουῶν τ' ἀροτήρα.

ὅ γὰρ βουῶν αὐτῶν οἰκίετον τοῖς πέντησιν ὄντων. ἢ μὲν οὐκ ἔστι πᾶσιν ἡμέραν συννεκία κοινῶν καὶ φύσιν, οἰκίεσθαι ἑαυτῶν καὶ καλεῖ ὁμοσπίτους, Ἐπιμενίδης ἢ ὁ Κρήτης, ὁμοσπίτους. ἢ δὲ ἐν πλείονων οἰκίεσθαι κοινῶν παρῶν ἡμετέρας ἕνεκεν μὴ ἐφημέρου, καὶ μὴ μίσησαν δὲ καὶ φύσιν ἑοικέν ἢ καὶ μὴ δόποικία οἰκίεσθαι ἕξ ἑαυτῶν καὶ οἰκίεσθαι πέντες ὁμογάλακτας, πᾶσι δὲ τε καὶ πᾶσι δὲ πᾶσι δὲ. διὸ καὶ τὸ παρῶν ἐβασιλεύοντων ἐν πόλεις, καὶ νῦν ἔστι τῶν ἐν βασιλευσάντων γὰρ συνήλων. πᾶσαι γὰρ οἰκίεσθαι βασιλεύοντων ἐπὶ τῶν παρῶν τούτων ὡς καὶ ἐν δόποικίαις διὰ τῶν συγγόμενων. καὶ τῶν ἐστὶν ἢ λέγει Ὀμήρου,

(hæ nâque sunt minimæ totius particulæ) ita ciuitatem, ex quibus componitur considerantes, & quomodo illa differant inter se, & si quid artificij recipiunt singula ipsorum, magis intuebimur.

CAPVT II.

Si quis igitur ab initio rerum originem inspicat, vt in aliis, sic & in istis optime discernet. Primum igitur necesse est combinare illos, qui non possunt esse nisi simul, ceu marem & fœminam generationis causa. Et hoc non ex electione, sed velut in cæteris animalibus & plantis naturale est desiderium, quale ipsum est, tale alterum relinquendi. Imperans verò natura & parens propter conseruationem, nam quod potest mente prospicere, natura imperat ac dominatur: quod autem potest corpore hoc facere, parens natura & seruit. quapropter domino & seruo id confert. Natura igitur distincta sunt fœmina & seruus. Nihil enim natura facit tale, quale statuatij Delphicum gladium ob inopiam, sed vnum ad vnum, sic enim optime instrumenta proficient, si eorum singula non multis, sed vni deferuiant. Verum apud Barbaros fœmina & seruus eodem gradu habentur. causa verò huius est, quoniam quod natura dominetur non habet, sed fit eorum societas ex seruo & serua. Quamobrem aiunt poetæ, Græcos Barbaris dominari oportere: quod idem fit natura, Barbarus & seruus. Ex his duabus igitur societatibus domus prima. Recteque Hesiodus inquit,

Domus in primis, mulieremque & bouem aratorem.

bos enim pro seruo pauperibus est. Quotidianiana igitur societas secundum naturam constituta domus est: quos Charondas Cretensis homocapnos appellat. Sed quæ ex pluribus domibus constituitur societas prima, vtilitatis gratia non quotidianæ, pagus est. Maxime verò secundum naturam videtur pagus, propagatio quædam esse domus eorum, quos dicimus colitios, & natos esse natorum. Quapropter primo sub regibus ciuitates erant: nunc verò etiam gentes. nam ex his qui subeant regno, processerunt. Omnis autem domus regitur à seniore: quare & colonie inde propagatæ propter consanguinitatē. Et hoc est, quod inquit Homerus:

ἄρῶν φύσιν καὶ ἀρχήν